

คำประกาศเฉลิมพระเกียรติคุณ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
ในโอกาสที่มหาวิทยาลัยบูรพา ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย
ปริญญาสาธารณสุขศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์
ณ หอประชุมธารง บัณฑิต มหาวิทาลัยบูรพา
วันพุธที่ 11 ธันวาคม พุทธศักราช 2545

ขอพระราชทานกราบบังคมทูลทราบบฝ่าละอองพระบาท

ด้วยสภามหาวิทยาลัยบูรพา ในคราวประชุมครั้งที่ 6/2545 เมื่อวันที่ 20 กันยายน 2545 ได้มีมติเป็นเอกฉันท์เห็นสมควรขอพระราชทานทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญา “สาธารณสุขศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์” แต่ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ เจ้าฟ้ามหัจฉริยวชิราภรณ์ รัฐสีมาคุณากรปิยชาติ สยามบรมราชกุมารี ทั้งนี้ ด้วยสำนึกในพระกรณียกิจและพระปรีชาสามารถ ด้านสาธารณสุข ทรงตระหนักถึงประโยชน์และความสำคัญของการสาธารณสุข ซึ่งเป็นที่ประจักษ์ แก่มหาชน กล่าวคือ

ทรงให้ความสนพระทัยในการพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของราษฎร และการศึกษา ของเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารด้วยทรงตระหนักดีว่า เด็กและเยาวชนคือกำลังสำคัญ ในการพัฒนาชาติให้มีความมั่นคงและเจริญก้าวหน้าต่อไปในอนาคต ซึ่งจากการเสด็จ ไปทรงเยี่ยมเยียนราษฎรในท้องที่ห่างไกลความเจริญทั่วประเทศ ทรงพบว่า เด็กและเยาวชน ที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่นเหล่านั้น มีสภาพยากจน ขาดแคลนเครื่องอุปโภคบริโภค ร่างกายอ่อนแอ ทำให้ขาดโอกาสในด้านการศึกษาไปด้วย จึงได้พระราชทานแนวพระราชดำริในการจัดทำ โครงการต่าง ๆ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชน อาทิ

โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน ทรงมุ่งเน้นให้ครูและนักเรียนร่วมกัน ทำการเกษตรในบริเวณโรงเรียนแล้วนำเอาผลผลิตที่ได้มาประกอบเป็นอาหารกลางวัน

สำหรับนักเรียนในโรงเรียน ส่วนผลผลิตที่เหลือก็จะนำไปขายให้แก่ราษฎร เพื่อนำเงินที่ได้จากการขายมาเป็นทุนสำหรับดำเนินโครงการในโรงเรียนต่อไป นอกจากนี้จะเป็นการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนอาหารกลางวันของเด็กนักเรียนแล้ว ยังเป็นการฝึกหัดให้เด็กมีความรู้ทางการเกษตรสามารถนำไปใช้ประกอบอาชีพได้ในอนาคต

โครงการพัฒนาหมู่บ้านในถิ่นทุรกันดาร สืบเนื่องจากการที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้เสด็จพระราชดำเนินไปทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจในท้องถิ่นทั่วทุกภาคของประเทศ ทำให้ทรงพบเห็นความแตกต่างอย่างมากในด้านสภาพความเป็นอยู่ระหว่างราษฎรที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองกับราษฎรที่อาศัยอยู่ในชนบทที่ห่างไกล จึงทรงพระราชทานแนวพระราชดำริให้จัดทำโครงการดังกล่าวขึ้น เพื่อให้ชีวิตความเป็นอยู่ของราษฎรเกิดความเท่าเทียมกัน

โดยเริ่มขึ้นเป็นครั้งแรกในปีพุทธศักราช 2535 ที่หมู่บ้านดงนา, หมู่บ้านโนนขาม ตำบลหนองแวง และที่หมู่บ้านปากลา ตำบลนาโพธิ์กลาง อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี หมู่บ้านทั้งสามแห่งนี้อยู่ห่างไกลจากชุมชนอื่นมาก การคมนาคมเป็นไปอย่างลำบากไม่มีถนนเข้าถึง นอกจากทางน้ำ ประชาชนมีฐานะยากจน ขาดแคลนเครื่องอุปโภคบริโภค และยังมีปัญหาในด้านสุขภาพเป็นอย่างมาก เนื่องจากไม่มีสถานอนามัยในหมู่บ้านเลย หลังจากที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้หน่วยงานต่าง ๆ เข้าไปช่วยเหลือและพัฒนาแล้ว ปัจจุบันนี้ราษฎรในหมู่บ้านทั้ง 3 แห่ง มีความเป็นอยู่ดีขึ้นอย่างมาก ต่อมาได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ขยายโครงการไปยังจังหวัดอื่น ๆ อีกด้วย

นอกจากนี้ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ยังทรงให้ความสนพระทัยงานด้านโภชนาการเป็นพิเศษอีกด้วย เนื่องจากทรงเห็นว่า โภชนาการเป็นพื้นฐานของการมีสุขภาพและคุณภาพชีวิตที่ดี ประกอบกับในการเสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมเยียนราษฎรในจังหวัดต่าง ๆ ได้ทรงพบเห็นเด็กและเยาวชนจำนวนมากที่เป็นโรคขาดสารอาหาร จึงได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดทำโครงการปรับปรุงภาวะโภชนาการเด็กแรกเกิดถึงอายุ 5 ขวบ เพื่อให้เด็กและเยาวชนเหล่านั้นได้รับอาหารที่เพียงพอและเหมาะสมกับความต้องการของร่างกาย โดยได้พระราชทานทุนทรัพย์ให้เริ่มดำเนินการครั้งแรกที่จังหวัดนครราชสีมา เมื่อปีพุทธศักราช 2531 และเมื่อโครงการได้ผลเป็นที่พอพระราชหฤทัยแล้ว จึงโปรดให้ขยายโครงการไปยังพื้นที่ส่วนอื่น ๆ ตามลำดับต่อไป รวมทั้งยังได้พระราชทานแนวพระราชดำริให้จัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขึ้นตามจังหวัดต่าง ๆ ทั่วประเทศ เป็นการแบ่งเบาภาระให้แก่ผู้ปกครองที่ไม่มีเวลาเลี้ยงดูบุตรหลาน

และทำให้เด็กก่อนวัยเรียนเหล่านั้นได้รับการดูแลด้านสุขภาพเป็นอย่างดี ส่งผลให้จำนวนเด็กที่ขาดสารอาหารลดน้อยลงเป็นลำดับ

โดยที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพร้อมด้วยพระจริยวัตรและพระปรีชาสามารถในด้านการสาธารณสุข ยังผลอันเป็นคุณประโยชน์ยิ่งใหญ่ ให้บังเกิดแก่พสกนิกรชาวไทย เพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติและด้วยความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณที่ทรงมีต่อพสกนิกรในการที่ทรงปฏิบัติพระราชภารกิจอันหนักยิ่งเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนและความเจริญของประเทศชาติ สภามหาวิทยาลัยบูรพาจึงมีมติเป็นเอกฉันท์ขอพระราชทานทูลเกล้าฯ ถวายปริญญา “สาธารณสุขศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์” เพื่อเป็นสิริมงคลแก่มหาวิทยาลัยบูรพาสืบไป

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม